

PRZEGLĄD CZASOPISM ZAGRANICZNYCH

„Agrar- und Umweltrecht“

Carola Wanser, *Die Afrikanische Schweinepest – aus rechtlicher Sicht* (Afrykański pomór świń – z prawnego punktu widzenia), AUR 2018, nr 7, s. 242 – 247.

Autor zwraca uwagę na panujące w Niemczech obawy przed epidemią afrykańskiego pomoru świń (ASF). Ta choroba świń od lat obejmuje terytoria Białorusi, Ukrainy i Rosji, szybko się rozprzestrzeniając. Jest przenoszona bezpośrednio ze zwierzęcia na zwierzę lub pośrednio poprzez zanieczyszczone odpady żywnościowe. Zainfekowane świni umierają boleśnie w ciągu kilku dni. Od 2014 r. przypadki tej choroby odnotowuje się również na Litwie, Łotwie, w Estonii, a także w Polsce, Czechach i Rumunii. Zdaniem Autora najprawdopodobniej to tylko kwestia czasu, zanim ASF dotrze do Niemiec.

W odniesieniu do dotkniętego chorobą regionu stosuje się unijne restrykcje handlowe dotyczące również przedsiębiorstw produkcyjnych i przetwórczych. Wykrycie w Niemczech zarażonego dzika mogłoby bowiem całkowicie sparaliżować istotny ze względów ekonomicznych wywóz wieprzowiny do krajów trzecich, zwłaszcza do Chin. Autor wskazuje, że tylko w 2016 r. eksport wieprzowiny i produktów ubocznych z Niemiec do krajów trzecich wyniósł 800 000 ton. W Niemczech każdego roku około 60 milionów świń jest hodowanych, tuczonych i poddawanych ubojowi. Autor podkreśla również, że wirus ASF utrzymuje się do trzech godzin w temperaturze 50°C, aż do dziesięciu dni w odchodach świń, do jednego miesiąca w zanieczyszczonych zagrodach, do 15 tygodni w schłodzonym mięsie, do sześciu miesięcy w szynce, aż do 18 miesięcy w schłodzonej krwi i wiele lat w mrożonych tuszach.

Celem artykułu jest przegląd regulacji prawnych i obszarów problemowych w zakresie ochrony przed ASF. Autor dokonując analizy unijnych i niemieckich przepisów zwraca uwagę w szczególności na istotne problemy w zakresie stosowania prawa. Podkreśla też, że wraz ze zbliżaniem się choroby do granicy niemieckiej rośnie presja przyjęcia kolejnych, bardziej szczegółowych prawnych regulacji ochronnych.

Christian Grimm, *Nachhaltigkeit und Bewusstsein* (Rozwój zrównoważony a świadomość), AUR 2018, nr 8, s. 282 – 285.

Przedmiotem rozważań Autora jest koncepcja zrównoważonego rozwoju. Metody produkcji rolnej, szczególnie w przypadku „przemysłowej” gospodarki rolnej, od lat spotykają się z krytyką. Znaczna część polityków i społeczeństwa coraz częściej domaga się zmian w rolnictwie. Centralną rolę w prowadzonych dyskusjach odgrywa koncepcja zrównoważonego rozwoju.

Autor stawia tezę, że zmiana w kierunku zrównoważonej gospodarki i zrównoważonego stylu życia możliwa jest tylko wtedy, gdy narzędziom naukowym i technicznym towarzyszyć będzie zmiana świadomości nie tylko w gospodarce rolnej, ale także ogólnie w gospodarce, w polityce i społeczeństwie.

Rolnictwo jest największym użytkownikiem gruntów na świecie. Ma ono wyjątkowe znaczenie dla przyszłości ludzkości. Służy w szczególności zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego. Na tym tle Autor zauważa potrzebę zwiększenia świadomości społecznej oraz znaczenie „małych kroków, które mogą przyczynić się do większego rozwoju”. Nikt nie jest bowiem bliżej ziemi niż rolnik.

Walter Frenz, *Trockenheitsbeihilfen für die Landwirtschaft* (Dopłaty z tytułu susz dla rolnictwa), AUR 2018, nr 9, s. 322 – 325.

Punktem wyjścia rozważań jest stwierdzenie, że przedłużający się okres suszy i upałów latem 2018 r. zrodził potrzebę udzielenia wsparcia rządowego poszkodowanym rolnikom. Celem rozważań jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu regulacje dotyczące wsparcia rolników w tym zakresie zgodne są z unijnym zakazem pomocy, tak aby ich stosowanie nie rodziło konieczności zwrotu udzielonego wsparcia.

Przeprowadzone w artykule rozważania, oparte na analizie regulacji unijnych, w tym głównie traktatowych, oraz krajowych, uzasadniły przyjęcie przez Autora konkretnych wniosków. Pomoc dla rolników z powodu wielotygodniowych upałów i suszy latem 2018 r. jest zgodna z prawem UE. Mimo że susze nie mogą być już kwalifikowane jako klęski żywiołowe, to nadal mogą stanowić nadzwyczajne zdarzenia uzasadniające udzielenie wsparcia. Odmienne stanowisko byłoby sprzeczne z zasadami rynku wewnętrznego UE oraz zagrażałoby funkcjonowaniu rolnictwa.

OPRACOWANIE: ŁUKASZ MIKOŁAJ SOKOŁOWSKI
orcid: 0000-0001-7391-7205

„Diritto Agroalimentare”

Pietro Masi, *La filiera alimentare, l'operatore alimentare, l'alimento* (łańcuch dostaw żywności, dostawca żywności, żywność), DA 2018, nr 3, s. 575 – 591.

Artykuł dotyczy zależności pomiędzy takimi pojęciami, jak łańcuch dostaw żywności, dostawca żywności oraz żywność z punktu widzenia prawa gospodarczego oraz prawnej ochrony bezpieczeństwa żywności. Wskazuje na złożone ramy prawne oraz ich tendencje ponadnarodowe, które często mają charakter popularyzujący pewne postawy sprzyjające prewencji w kontekście bezpieczeństwa żywności. Eksponuje także rolę, jaką w prawie żywnościowym odgrywa dorobek nauk przyrodniczych i technicznych. Pojęcia, do których odnosi się artykuł, zostały scharakteryzowane z jednej strony